

*Załącznik do Uchwały NrXXII/97/2016
Rady Gminy Brąszewice
z dnia 23 maja 2016 roku*

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA
RODZINY**
w Gminie Brąszewice na lata 2016-2018

I. Wstęp

Pierwszy Program Wspierania Rodziny w gminie Brąszewice opracowano na lata 2013 – 2015.

Program został przyjęty Uchwałą Nr XXXIX/151/2013 Rady Gminy Brąszewice i był odpowiedzią na obowiązek nałożony na gminy ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która to nakazuje samorządowi podejmowanie działań wspierających wobec rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Zgodnie z powyższą ustawą samorząd gminy powinien realizować następujące zadania:

1. Opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny,
2. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
3. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez :
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - # b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci,
4. Finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające,
5. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym,
6. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej z zastosowaniem systemu teleinformatycznego,
7. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem i przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy,
8. Przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji o powstałych zaległościach z tytułu nieponoszenia przez rodziców opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, za okres dłuższy niż 12 miesięcy.

II. Diagnoza

W gminie Brąszewice według stanu na dzień 31.12.2015 r. zamieszkiwało 4 526 mieszkańców, wśród których większość stanowili mężczyźni tj. 50,50 %.
Dzieci i młodzież poniżej 18 roku życia stanowiły 21,83 % mieszkańców gminy.

Tabela nr 1. Stan ludności w gminie Brąszewice

Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Wiek przedprodukcyjny	Wiek produkcyjny	Wiek poprodukcyjny
4 526	2 240	2 286	988	2 789	749

Według definicji wskazanej w art. 16 pkt 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej rodzina określana jest jako „ osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące”.
Z analiz danych sprawozdawczych prowadzonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brąszewicach wynika, że niezbędna jest praca w zakresie wsparcia rodzin z terenu gminy na różnych płaszczyznach.

Tabela nr 2. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2013-2015

Rodziny z dziećmi

Rok	Ogółem	Ogółem	1 dziecko	2 dzieci	3 dzieci	5 dzieci	5 dzieci i więcej
2013	131	95	23	26	23	13	10
2014	140	97	24	27	30	7	9
2015	120	90	21	26	22	11	10

Tabela nr 3. Najczęstsze powody przyznawania pomocy społecznej w latach 2013-2015

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin		
	2013	2014	2015
Ubóstwo	79	85	83
Potrzeba ochrony macierzyństwa	44	44	51
w tym: wielodzietność	44	44	51
Bezrobocie	46	47	37
Niepełnosprawność	56	56	47
Długotrwała lub ciężka choroba	84	86	78
Bezradność w sprawach opiek.-wych.i prowadzenia gospodarstwa domowego	36	33	25
Ogółem w tym:			
Alkoholizm	17	16	10
Narkomania	0	0	0
Przemoc w rodzinie	4	4	2

Z danych przedstawionych w tabeli wynika, iż dominującymi problemami w rodzinach korzystających z pomocy społecznej jest: ubóstwo (próg dochodowy poniżej 456,- zł na osobę w rodzinie) a w następnej kolejności: długotrwała choroba, niepełnosprawność, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Gmina nie uniknęła niestety problemu społecznego, jakim jest alkoholizm.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brąszewicach prowadzi pracę socjalną z rodzinami, w których występuje problem uzależnienia poprzez kierowanie osób nadużywających alkohol do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Brąszewicach w celu motywowania do podjęcia leczenia odwykowego.

Rodziny dotknięte przemocą kierowano do Zespołu Interdyscyplinarnego w Brąszewicach.

Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy w szczególności:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- integrowanie i koordynowanie działań przedstawicieli różnych podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Poniższa tabela przedstawia liczbę założonych Niebieskich Kart oraz powołanych grup roboczych w latach 2013-2015

Tabela nr 4. Liczba założonych Niebieskich Kart oraz powołanych grup roboczych w latach 2013-2015

Rok	Liczba Niebieskich Kart		Liczba powołanych grup roboczych
	Ogółem	Rodziny z dziećmi	
2013	6	4	3
2014	7	2	7
2015	9	7	9

W sytuacji, gdy rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub te prawa zostają im ograniczone, sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej poprzez umieszczenie go poza rodziną biologiczną.

Aktualnie z terenu gminy Brąszewice w rodzinach zastępczych przebywa 6 dzieci oraz 2 w placówkach wychowawczych.

Aby zapobiegać sytuacjom, w których dzieci należy odebrać z ich naturalnego środowiska oraz aby przywrócić władzę rodzicielską rodzicom, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej rodzinie zostaje przydzielony asystent rodziny.

W gminie Brąszewice od 2013 roku jest zatrudniony asystent rodziny. W 2013 roku współpracował on z 8 rodzinami, które miały trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W 2014 roku obejmował swoim wsparciem 10 rodzin, natomiast w 2015 roku – 7 rodzin.

W szkołach funkcjonujących na terenie gminy Brąszewice co roku realizowane są liczne programy profilaktyczne z zakresu profilaktyki uzależnień, kształtowania prawidłowych nawyków dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz zachowań asertywnych.

III. Zasoby

Instytucje i organizacje realizujące zadania mieszczące się w zakresie wspierania rodziny oraz inne pełniące funkcje wspierające:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brąszewicach,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Brąszewicach,
- Sąd Rejonowy w Sieradzu,
- Komisarjat Policji w Błaszczkach,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sieradzu,
- Powiatowy Urząd Pracy w Sieradzu,
- Placówki oświatowe z terenu gminy Brąszewice,
- Placówki służby zdrowia z terenu gminy Brąszewice,
- organizacje pozarządowe.

IV. Adresaci Programu

Adresatami Programu są dzieci oraz ich rodzice zamieszkujące na terenie gminy Brąszewice, w szczególności rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej a także rodziny, którym została odebrana lub ograniczona władza rodzicielska.

V. Cele Programu

Celem głównym Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Brąszewice jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych procesie przywracania ich zdolności do prawidłowego funkcjonowania.

Wspieranie rodzin potrzebujących pomocy wymaga określenia celów szczegółowych oraz zadań służących ich realizacji.

1) Cel szczegółowy 1.

Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka.

Zadania na lata 2016-2018	Wskaźniki realizacji działań
1) zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji	- liczba i formy udzielonej pomocy – - liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych pomocą
2) objęcie dożywianiem wszystkich tego wymagających dzieci	- liczba dzieci korzystających z posiłków – - liczba rodzin korzystających z pomocy Banku Żywności
3) monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	- liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych monitorowaniem

4) zapewnienie osobom doznającym przemocy miejsc w hostelu	- liczba osób dorosłych i dzieci przebywających w hostelu
5) zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym	- liczba dzieci umieszczonych w poszczególnych ośrodkach - wysokość środków przeznaczonych na pokrycie kosztów pobytu dzieci w placówkach

2) Cel szczegółowy 2.

Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.

Zadania na lata 2016-2018	Wskaźniki realizacji działań
1) zapewnienie wsparcia asystenta rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	- liczba rodzin, którym przydzielono asystenta
2) organizacja warsztatów i szkoleń oraz umożliwienie uczestniczenia w warsztatach przez asystentów rodziny	- liczba szkoleń i warsztatów - liczba uczestników
3) zapewnienie dostępności poradnictwa specjalistycznego oraz organizowanie i informowanie o miejscach pomocy	- liczba i rodzaj miejsc poradnictwa specjalistycznego - liczba osób i udzielonych porad - liczba i formy przekazów informujących o miejscach pomocy
4) podnoszenie kompetencji rodzin tego wymagających w zakresie pełnienia prawidłowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych, poprzez organizowanie szkoleń, warsztatów, konsultacji i poradnictwa oraz udostępnienie literatury fachowej	- liczba i rodzaj działań - liczba rodzin objętych działaniami - rodzaj grup zawodowych zaangażowanych w działania
5) działania aktywizujące zawodowo i społecznie na rzecz rodzin, w których opiekunowie pozostają bez pracy	- liczba osób i rodzin objętych projektem - liczba osób objętych kontraktami socjalnymi - liczba osób, które ukończyły kursy zawodowe - liczba osób i rodzin objętych działaniami środowiskowymi, z podziałem na rodzaj działań
6) monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami, motywowanie do podjęcia terapii przez rodziców dzieci ze środowisk zagrożonych i monitorowanie terapii rodziców	- liczba rodzin objętych monitorowaniem
7) umożliwienie funkcjonowania na terenie gminy rodzin wspierających	- liczba rodzin wspierających
8) monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem, w tym niewydolnych wychowawczo, w których występują	- liczba i opis wypracowanych procedur - liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych monitoringiem i procedurami

problemy przemocy, uzależnień lub długotrwała choroba, poprzez: - wypracowanie procedur służących wyłonieniu środowisk wymagających szczególnego nadzoru, - wypracowanie procedury dotyczącej analizy sytuacji rodziny pod kątem zasadności przydzielenia asystenta rodziny, - wypracowanie i wdrożenie standardów pracy z rodziną wieloproblemową - podsumowanie i analizę efektów pracy z rodziną	
--	--

VI. Realizatorzy Programu

Koordinowanie, organizowanie i inicjowanie działań w ramach Programu, należy do zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brąszewicach. Program ma charakter otwarty i może być aktualizowany w miarę posiadanych potrzeb. W lokalnym zakresie rozwiązywania problemów rodziny uwzględniono uczestnictwo różnych podmiotów i instytucji działających na terenie Gminy.

VII. Finansowanie Programu

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny odbywać się będzie w ramach środków własnych gminy, dotacji oraz środków pozyskanych z innych źródeł.

VIII. Monitoring i Ewaluacja

W ramach ewaluacji Programu prowadzony będzie monitoring. Głównymi obszarami monitorowania Programu będą wyznaczone zadania.

Monitoring realizacji Programu umożliwi:

- rozpoznanie ilościowe rodzin wymagających pomocy,
- ocenę zaangażowania jednostek odpowiedzialnych za ich realizację,
- stan zaawansowania prowadzonych działań,
- zebranie informacji, które dostarczą podstaw do planowania działań profilaktycznych na kolejne lata oraz przesłanek do oceny ich skuteczności.

IX. Zakończenie

Gminny Program Wsparcia Rodziny w gminie Brąszewice na lata 2016-2018 zakłada stworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin, szczególnie dzieci. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, aby rodzinie stworzyć możliwość samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Tylko wtedy można zwiększyć jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobywania nowych umiejętności